

خرس در تاریخ و ادب ایرانیان

جوان‌ترین حیوان روی زمین

از نظر تبار شناسی (پیشینه حضور) خرس‌ها جوان‌ترین حیوانات روی زمین هستند که در طی ادوار گذشته از آفریقای شمالی به روسیه مهاجرت کرده و تا سرزمین‌های آمریکای شمالی پراکنده شده‌اند. در اروپا ابتدا در انگلستان مشاهده شده و بعدها در نواحی مرکزی و قسمت‌های جنوبی و شمال اروپا گسترش یافته‌اند. خرس‌ها پستاندارانی هستند با چنهای تنومند و به عنوان بزرگترین پستانداران گوشتخوار خشکی شناخته شده‌اند.

در ایران اولین بار جانورشناسی روس به نام زارودنی (zarudny) در اوایل قرن بیستم در بلوچستان این جانور را مشاهده و گزارش کرد. تا مدت‌ها خبری از خرس سیاه نبود و محققان فکر می‌کردند نسل این گونه زیبا در ایران منقرض شده است تا اینکه در سال ۱۳۵۲ ماموران سازمان حفاظت محیط زیست آن را در مناطق جنگلی جنوب کرمان مشاهده کردند.

خرس سیاه در تاریخ و ادب ایرانیان

ریشه‌ی واژگانی:

واژهٔ خرس از ریشه اوستایی آرَشَه areas – مشتق شده است. در فارسی باستان کلمهٔ "ارشام" ،که نام جد داریوش اول هخامنشی است، از همین ریشه مشتق شده است، به این ترتیب که "arsa" به معنی خرس در فارسی باستان با "ama" به معنی زور ترکیب شده و جمعا ترکیب "arsam" به معنی نیرو و قدرت خرس یا دارای زور خرس حاصل شده است. خرس که می‌آید، سنجاب‌ها فرار می‌کنند. منظور

منبع: کتاب "هنر دربارهای ایران"، نوشته ابوالملا سوداور، ترجمه ناهید محمد شیروانی، نشر کارنگ، ۱۳۸۰

خرس سیاه در گویش محلی بلوچی "مم" (mem) نامیده میشود.
در گویش مردم بشاگرد هرزگان به خرس سیاه هرس گفته میشود.

این است که وقتی فرد قوی و قلدر وارد عمل می‌شود تمام ضعیف‌تر و مظلوم ترها فرار می‌کنند.

صورت پهلوی کلمهٔ خرس به تلفظ فارسی امروزی آن بسیار نزدیک است و به شکل "xirs" ثبت شده‌است. به گفتهٔ محمد معین در حاشیهٔ برهان قاطع این کلمه در زبان پهلوی به شکل "ars" نیز تلفظ میشود. یکی از نکات جالب در کتاب "بندهش" آن است که در آن خرس را یکی از انواع مردمان دانسته است:

«روی هم بیست و پنج گونه (مردم) از تخم کیومرث بودند، چون زمینی، آبی، … و بیشه‌های دنیدار که مانند گوسپندان موی بر تن دارد که (آن را) خرس گویند…» و در آن چگونگی تولد خرس مطابق باور ایرانیان باستان چنین توضیح داده می‌شود:

«چون فره از جم بشد، به سبب بیم از دیوان، دیوی را به زنی گرفت و جَمگ، خواهرش را به زنی به دیوی داد، کپی و خرس بیشه‌ای دنیدار و دیگر سرده‌های تباه‌کننده از ایشان بود…»

خرس در شاهنامه:

در شاهنامه از شکار خرس هنگام توصیف کودکی سیاوش سخن به میان آمده است و برای نشان دادن دلآوری او از همان اوان کودکی، او را شکارچی خرس، معرفی می‌کند:

چو ده ساله شد گشت گردی سترگ

به زخم گراز آمد و خرس و گرگ

خرس در ادب فارسی:

در دیوان‌های شعر فارسی تنها ابیات معدودی در مورد خرس نقل شده: نظامی در ویس و رامین "دلگشایی جستن از خرس" را کنایه از امر غیر ممکن می‌داند چرا که بر اساس باور عامه دلگشایی جستن یا همان دلجویی جستن از خرس نیز کاری غیر ممکن است، ناصرخسرو مردم نفس پرست را برای رفتار خرس‌وار سرزنش می‌کند.

بر خواب و خور فتنه شده ستند خرس وار

تا چند گه چو خر بخورند و فرو مُرند

سعدی نیز از خرس بازی (رقص خرس) و خرسک بازی یاد کرده است.

خرس در مثلها:

«خرس در کوه، بوعلی سیناست.» از آنجا که محل زندگی خرس در کوه و لایه لای صخره‌ها است و به محل سکونت خود کاملا مشرف است، این آگاهی از محل زندگی‌ش را به علم بوعلی سینا تشبیه کرده‌اند.

ویژگی‌های ظاهری

زیستگاه خرس سیاه آسیایی از جنوب شرق ایران تا شرق آسیا کشیده شده است و از آنجا که آن‌ها در هر منطقه بر اساس نوع زیستگاه در شرایط متفاوت آب و هوایی زندگی می‌کنند، ممکن است ویژگی‌های رفتاری این گونه از جمله خواب زمستانی در زیستگاه‌های مختلف متفاوت باشد. در ایران پژوهش‌های کمی در رابطه با خرس سیاه آسیایی انجام شده است و اطلاعاتی که از این گونه وجود دارد بیشتر از منابع بین‌المللی گرفته شده است.

- طول سر و تنه ۱۲۰ تا ۱۸۰ سانتیمتر، طول دم ۷ تا ۱۰ سانتیمتر، ارتفاع ۹۰ سانتیمتر و وزن ۵۰ تا ۱۷۰ کیلوگرم.
- رنگ بدن خرس – بجز اطراف پوزه که روشن‌تر است– مشکی است.

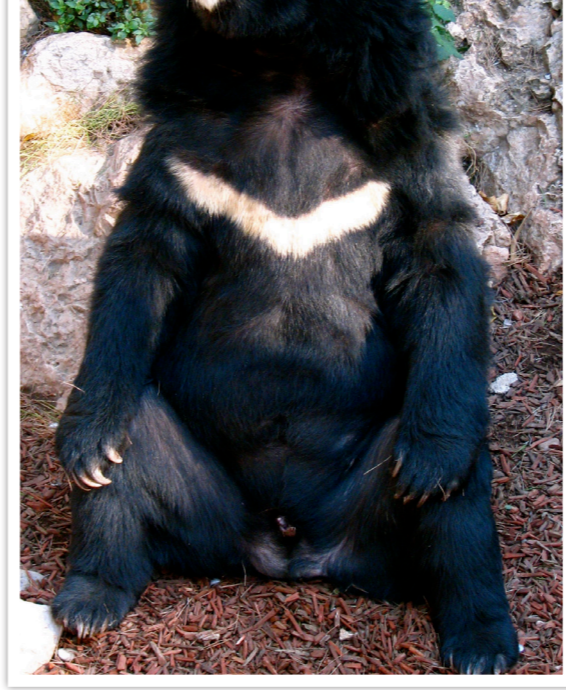
- یکی از ویژگی‌های خاص خرس سیاه آسیایی وجود طوق بزرگ سفید زیر گردن است. این طوق به شکل هفت (کمانی) زیر گردن قرار گرفته و به دو طرف شانه‌ها کشیده شده است اسم یونانی این خرس (Selenarctos) از همین صفت منشأ می‌گیرد.

- اثر به جای مانده از دست(سمت چپ) و پای(سمت راست). یکی از دلایلی که ایرانیان باستان خرس را از نژاد انسان می‌پنداشتند، رد کف پای این حیوان است که شبیه رد پای انسان است. www.bearfriends.net

- گوش‌ها بزرگ و لوله‌ای شکل بوده که انتهای گردی دارند و در دو پهلوی سر قرار می‌گیرند.
- دست و پا کوتاه است و به ۵ انگشت با ناخن‌های تیز و قوس‌دار ختم می‌شوند. این پنجه‌ها به خرس سیاه کمک می‌کنند که بتواند از صخره‌ها، کوه‌ها و درخت‌ها بالا برود.
- خرس‌ها کف رو هستند و می‌توانند مانند انسانها بر روی پاها بایستند و راه بروند که این حالت بیشتر در زمان خشم و تهاجم دیده می‌شود.
- این حیوان چشم‌های کوچکی داشته و حسی بینایی و شنوایی ضعیفی دارد، ولی حس بویایی آن بسیار حساس و قوی است.

- طول سر و تنه ۱۲۰ تا ۱۸۰ سانتیمتر، طول دم ۷ تا ۱۰ سانتیمتر، ارتفاع ۹۰ سانتیمتر و وزن ۵۰ تا ۱۷۰ کیلوگرم.
- رنگ بدن خرس – بجز اطراف پوزه که روشن‌تر است– مشکی است.
- یکی از ویژگی‌های خاص خرس سیاه آسیایی وجود طوق بزرگ سفید زیر گردن است. این طوق به شکل هفت (کمانی) زیر گردن قرار گرفته و به دو طرف شانه‌ها کشیده شده است اسم یونانی این خرس (Selenarctos) از همین صفت منشأ می‌گیرد.

عکس از Koalive

ویژگی‌های زیستی

- خرس سیاه در سن ۳ سالگی بالغ شده و برای جفت‌گیری آماده می‌شود و در اواسط تابستان جفت‌گیری می‌کند. دوران بارداری آن‌ها حدود ۸–۶ ماه به طول می‌انجامد.
- جفت‌گیری آن‌ها با کشتی‌گرفتن، صدای مهیب و شلوغی همراه است. در اواخر زمستان یعنی پایان دوره خواب زمستانی، نوزادان با چشمان بسته به دنیا می‌آیند و تا شروع فصل بهار از شیر مادر تغذیه می‌کنند. خرس‌ها در بهار سریع‌تر از زمستان رشد می‌کنند.
- خرس‌ها معمولأ دوقلو زایی داشته اما چهارقلو زایی هم در آن‌ها مشاهده شده است.
- نوزادان خرس سیاه حدود یک پانصدم وزن مادر (مادر؛ حدود ۵۰ تا ۱۷۰ کیلوگرم وزن دارد) وزن دارند در صورتی که در انسان وزن نوزادان حدود یک بیستم وزن مادر است.

- به نظر می‌رسد با توجه به شرایط خاص مادر در هنگام زایمان اگر جنه‌ی بچه‌ها بزرگتر بود حیوان نمی‌توانست آن‌ها را پرورش دهد. نوزاد زمانی متولد می‌شود که مادر در خواب زمستانی است و در این مدت از شیر مادر تغذیه می‌کند.

- جالب توجه است که حیوان ماده دارای شش پستان است و این در حالی است که پستان‌هایی که در محدوده کشاله ران قرار دارند شیر کمتری دارند به همین دلیل توله‌هایی که هنگام تولد جنه کوچک‌تری دارند از پستان‌هایی که شیر کمتری دارد تغذیه می‌کنند.
- موی بچه خرس‌ها به سرعت رشد می‌کند. بعد از تولد، مادر از بچه‌ها به خوبی مواظبت نموده و تا زمان رشد کافی، آن‌ها را با خود بیرون نمی‌آورد.

- معمولا بچه‌ها در موقع تولد بسیار کوچک به اندازه یک موش صحرایی بوده، چشمانشان بسته، بدنشان پوشیده از موهای مایل به آبی و وزنشان به حدود ۲۲۰ گرم می‌رسد.

- در چهار ماهگی بچه‌ها می‌توانند مادر خود را بعد از خواب زمستانی‌اش دنبال کنند، اگرچه هنوز ضعیف‌اند.
- مادر، پیدا کردن غذا، بالارفتن از درختان و شناکردن را به آنها می‌آموزد. هرچند که نمی‌دانیم حیوان تا چه اندازه این کار را غریزی انتقال می‌دهد و تا چه اندازه خود از مادر یادگرفته بوده و به اصطلاح تا چه حد فرهنگی است (بهتر است گفته شود که این استعداد در خرس‌ها موجود است)، هرچند که در مناطقی مثل بلوچستان آبی برای شنا وجود

	
---------------	---------------

شکارچیان معتقدند که فعالیت آن‌ها موجب کنترل جمعیت حیات وحش می‌شود. این ایده که فعالیت‌های صیادی بر جمعیت موثر است، امروزه مورد قبول نیست، بیشتر گفته می‌شود که صیادان سرریز جمعیت را برمی‌دارند در صورتی که اگر آن‌ها نیز شکار نمی‌شدند، با بیماری، گرسنگی یا انگل‌ها جمعیت‌شان کنترل می‌شد.

خرس سیاه‌آسیایی به عنوان یکی از کمبایب‌ترین و آسیب‌پذیرترین گونه‌ها در ایران و حتی دنیا به شمار می‌رود. می‌توان گفت که این حیوان از نظر اهمیت حفاظت در کشور ما بعد از یوزپلنگ در رتبه دوم قرار دارد. عکس از David Blank

- ندارد ولی خرس‌های سیاه آسیایی که در مناطق دیگر زندگی می‌کنند شنا را به توله‌های خود یاد می‌دهند.
- توله‌ها تقریباً بین دی‌ماه تا بهمن‌ماه متولد می‌شوند و هفده ماه با مادر زندگی می‌کنند. مادر مجدداً جفت‌گیری می‌نماید و بعد از آن توله‌ها مادر خود را ترک کرده در نتیجه مادر حدود هفت ماه به تنهایی زندگی می‌کند تا زمانی که نوزادان جدید متولد شوند.
- خرس‌ها منزوی و گوشه‌گیرند.

- خرسها قلمرو طلب هستند و محدوده‌هایی را به عنوان قلمرو علامت گذاری می‌کنند.
- یکی از عادات عجیب و فوق‌العادهٔ آن‌ها این است که اگر ناگهان بر لبه تپه‌ای غافلگیر شوند خود را لوله کرده و صدها متر بر روی خود می‌غلتنند.
- حتماً می‌دانید که همه خرس‌ها می‌توانند از درخت بالا بروند. یک خصوصیت جالب خرس سیاه آن است که موقع پایین آمدن از درخت می‌توانند رو به پایین (وارونه) از درخت پایین بیاید.

عکس از David Blank

طبیعت ایران، خرس سیاه آسیایی صفحه‌سه

زیستگاه خرس سیاه آسیایی

- خرس‌ها در همه نقاط جهان جز استرالیا یافت می‌شوند.
- خرس‌های سیاه آسیایی در کشورهای ژاپن، چین، روسیه، تایوان، هند، نپال، ویتنام، افغانستان، پاکستان و ایران پراکندگی دارند.
- در ایران نیز در استانهای کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان زیست می‌کنند.
- استان سیستان و بلوچستان در مناطق سراوان، سرباز، ایرانشهر، نیک شهر و سمرقند.
- استان کرمان در مناطق ده‌بکردی، جبال بارز، کهنوج و بحرآسمان.
- استان هرمزگان در قفلوان، جاهو دق زاغ، گوردی در بشاگرد، رودان، ارتفاعات سردشت و جکدان جاسک، ارتفاعات زاغ پیرزال واقع در رودخانه دژ میناب

- ایران را می‌توان غربی‌ترین نقطه پراکندگی خرس سیاه آسیایی درجهان به شمار آورد؛ این خرس از مناطق شرقی هم مرز با پاکستان وارد ایران می‌شود.
- این مناطق به دلیل داشتن غارهای فراوان و ارتفاع‌های صعب‌العبور برای زندگی خرس‌ها مناسبند.
- این گونه به دلیل دارا بودن دندان‌های گوشت بُر (کارناسیل) به راسته گوشت‌خواران تعلق دارد اما در طبیعت موجودی همه چیز خوار است و

■ مکانهای مشاهده

بسته به شرایط محیطی و فصل سال از ماهی‌ها، پستانداران کوچک، میوه درختان، حشرات، نوزاد پستانداران و مهره‌داران کوچک تغذیه می‌کنند.

- غذای مورد علاقه خرس‌ها درختچه‌ای به نام داز (*Nanorbops ritchieana*) است که از خانواده خرما و شبیه نخل زینتی است. میوه این درختچه گوشتی بوده و هسته‌ای به اندازه یک فندق دارد. همچنین خرس‌ها در فصول مختلف از جوانه‌های این گیاه که بسیار نرم و مغذی است و پنبِر خرما نامیده می‌شود تغذیه می‌کنند.

- میوه کنار نیز از دیگر غذاهای مورد علاقه خرس سیاه است. خرس‌ها همچنین از زیتون وحشی، بنه، انجیر، انگور وحشی، انگور دست‌کاشت، نارنگی و گریپ فروت و همچنین میوه گیاهانی مانند تمشک و نسترن وحشی و کندوهای عسل وحشی استفاده می‌کنند.
- در مدافع جمع آوری شده از خرس‌ها مقدار زیادی پوست قاب بال Coleoptera مشاهده شده است.
- خرس‌ها در پیدا کردن غذای مورد علاقه‌شان خیلی فرصت طلب هستند و در فصولی که این مواد غذایی فراوان است حداکثر استفاده را می‌برند. همچنین متاسب با فصل سال زمان فعالیت خود را برای تغذیه تغییر می‌دهند. این امر شاید یکی از دلایل بقا این حیوان باشد.

منطقه بشاگرد یکی از زیستگاه‌های خرس سیاه، خرس‌ها لابه‌لای سنگ‌ها و صخره‌ها زندگی می‌کنند.

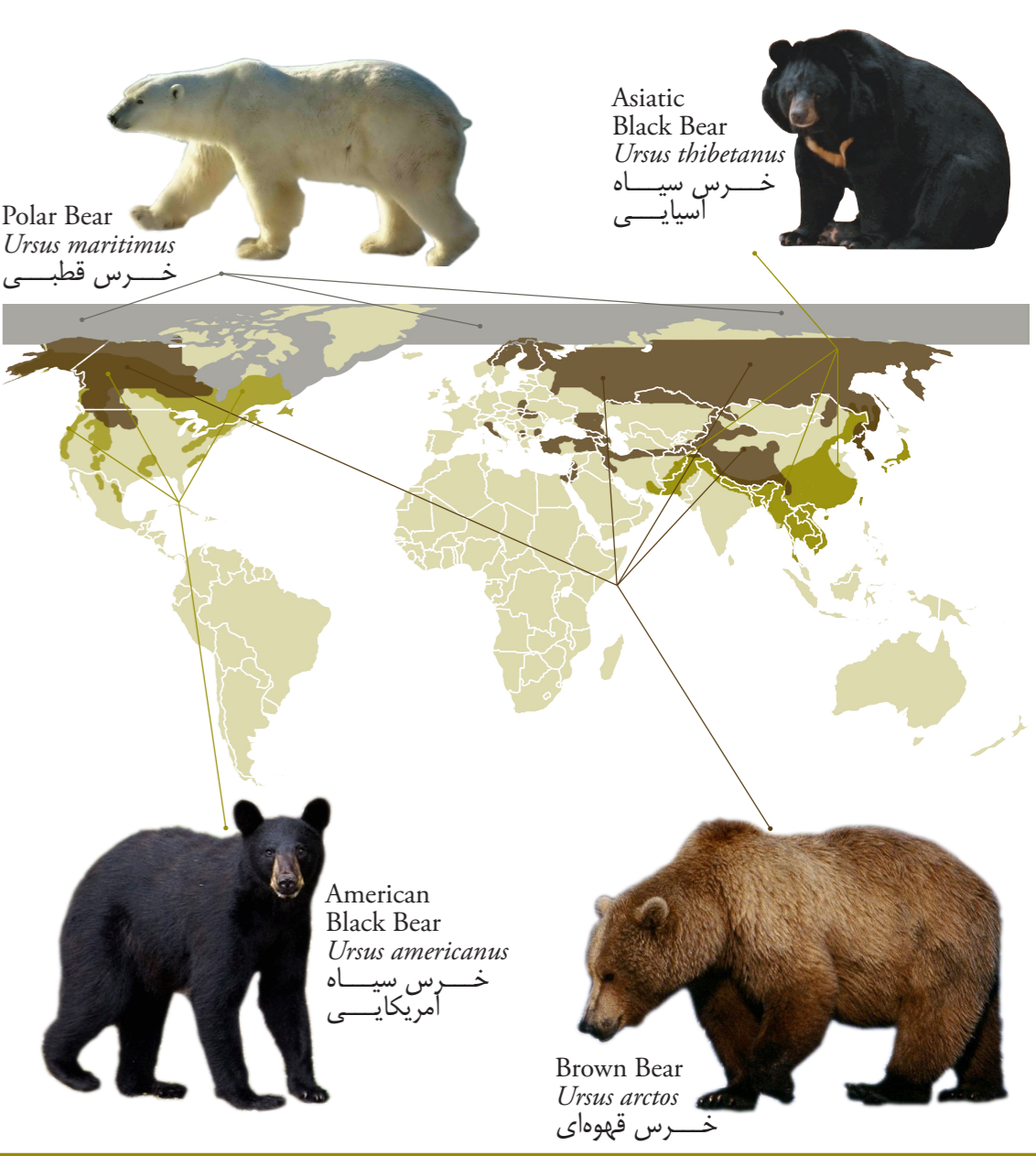
از انواع گونه‌های خرس‌ها تاکنون دو گونه در ایران شناسایی شده است: خرس سیاه و خرس قهوه‌ای. خرس قهوه‌ای (*Ursus arctos*) بزرگترین گوشت‌خوار ایران است. طول آن بین ۲ تا ۳ متر و وزن آن ۷۸۰–۱۵۰ کیلوگرم بوده و در طیف گسترده‌ای از نواحی اروپا، شمال و شرق آسیا و آمریکای شمالی پراکنده است. در ایران نیز در مناطق جنگلی خزر، ارسباران، زاگرس، علفزارهای مرتفع کوهستانی نزدیک جنگل، دره‌های پائین دست جنگل وجود دارد. این حیوان همه چیزخوار است و به صورت انفرادی زندگی می‌کند و لانه خود را در شیب کوهستان و بین سنگ‌های بزرگ و غارها می‌سازد.

طبیعت ایران، خرس سیاه آسیایی صفحه‌چهار

گونه‌های متفاوت خرس در جهان

طبیعت ایران، خرس سیاه آسیایی

صفحه پنج

 Asiatic Black Bear
Ursus thibetanus
خرس سیاه آسیایی

 Polar Bear
Ursus maritimus
خرس قطبی

 American Black Bear
Ursus americanus
خرس سیاه آمریکایی

 Brown Bear
Ursus arctos
خرس قهوه‌ای

خواب زمستانی

تهدید نمی‌کند. تنها پس از گذشتن این مدت است که به حالت نشسته و یا خوابیده گرد شده به خواب می‌رود.

در موقع خواب زمستانی میزان آب خون ثابت می‌ماند. کاهش میزان آب بوسیله تجزیه چربی‌ها جبران شده و تعادل ایجاد می‌گردد. مقدار کم اوره که به طور دائم ایجاد می‌گردد به سرعت از طریق سیستم تصفیه و بازیافت ازت که جلوگیری از ایجاد سم می‌کند کاهش می‌یابد.

خرس در موقع خواب زمستانی نه تغذیه می‌کند و نه تخلیه می‌نماید، روده بزرگ به وسیله یک درپوش از مدفوع سفت مسدود می‌شود و تنها هنگام آغاز بهار است که این درپوش به بیرون رانده می‌شود. در این حالت حیوان که به شکل قابل توجهی لاغر شده است از پناهگاه خود خارج می‌شود.

در بهار خرس از پناهگاه خود خارج شده و با سرو صدای زیاد نفس نفس می‌زند، موهای خود را می‌لیسد، در حالیکه صداهای ناشی از رضایت از خود خارج می‌سازد در برف یا ماسه غلت می‌زند، سپس به فکر خوردن می‌افتد. چرا که عدم تغذیه طولانی‌اش او را به شدت گرسنه کرده است.

خرس قبل از هر چیز شروع به عمل تخلیه می‌نماید زیرا روده‌هایش مملو از مخاط‌هایی است که مزاحمش هستند. برای انجام این کار بر روی شکم می‌خوابد و شروع به خوردن خزه و خاک مورچه دار می‌کند. نمی‌توان مشخص کرد که مورچه‌ها را در معده‌اش می‌ریزد یا خاک‌ها را، اما در هر صورت مشخص است که اسید فریمیک موجود در مورچه‌ها دارای خواص لینتی (لینتی در لغت به معنای ملین می‌باشد شاید تغذیه از مورچه‌ها بعد از خواب زمستانی به دلیل تخلیه روده‌های خرس است) می‌باشد.

▲ در منطقه بشاگرد شکارچیان این توله‌خرس را اسیر کرده‌اند تا به خریداران پاکستانی بفروشند که در نبرد با سگ‌ها شرکت کند.

تهديدات

● خرس سیاه آسیایی در حال حاضر در فهرست قرمز IUCN در آستانه انقراض CR است و از درجه حفاظتی برخوردار می‌باشد.

● وقتی جانوری از درجه حفاظتی برخوردار می‌شود به این معنا است که طی ۱۰ سال اخیر حدود ۵۰ درصد از جمعیت آن کاسته شده است.

● متأسفانه در ایران شکار بی‌رویه و نابودی زیستگاه‌ها از عوامل مهم تهدید حیات این جانور است.

● از طرفی ناآگاهی مردم بومی هم در برخورد با خرس سیاه باعث شده تعداد بسیاری از آنها شکار یا اسیر شوند. پیش‌بینی شده است تنها با جلوگیری از شکار بی‌رویه این جانور زبیا می‌توان آن را حفاظت کرد و از نابودی آن جلوگیری کرد.

● در چین به منظور استفاده از مواد صفراوی این حیوان، در درمان بعضی از بیماری‌ها، متجاوز از ده هزار خرس راه که کیسه صفرای آنها توسط لوله‌ای به بیرون وصل است، در قفس نگهداری می‌کنند.

● در ایران هر ساله تعداد زیادی از بچه خرس‌های زیبا توسط مردم محلی و شکارچیان اسیر یا کشته می‌شوند. این توله خرس‌های بی‌آزار تنها برای خوردن خرما و میوه به نخلستان‌ها رفته، از درخت‌ها بالا می‌روند و متأسفانه در همین موقع اسیر می‌شوند.

● خرس‌های اسیر شده، یا کشته می‌شوند و یا به دیگر کشورها فروخته می‌شوند. در پاکستان از این خرس‌ها برای نمایش‌های خیابانی استفاده می‌کنند. آنها سگ‌های آموزش دیده را به جان این خرس‌های بی‌پناه می‌اندازند تا با یکدیگر بجنگند و خرس‌ها را بدرند.

▲ نبرد خرس سیاه با سگ‌های آموزش دیده. مردم در خیابان‌های پاکستان جمع می‌شوند و برای پر کردن اوقات فراغت خود به این نبرد نگاه می‌کنند، که معمولاً با از پای در آمدن خرس پایان می‌یابد. عکس از WSPA / Mark Rissi

وضعیّت کنونی

خرس سیاه از سازگاری بالایی با زیستگاه‌های مختلف برخوردار است، ولی به علت قابل دسترس بودن لانه و مخفی‌گاه این گونه شکارچیان به آسانی آن را می‌یابند و از بین می‌برند. تصادفات جاده‌ای به خصوص در منطقه جیرفت و کهنوج یکی دیگر از عوامل تهدید کننده خرس سیاه است. پژوهشی نیز در سال هشتاد و هشت با عنوان «بررسی وضعیت خرس سیاه و زیستگاه‌های آن در استان کرمان» توسط کارشناسان کانون پژوهش و حفاظت از طبیعت پایدار محیطبان و اداره کل محیط زیست استان کرمان انجام پذیرفته است.

	
---------------	---------------

منابع:

اسدی‌پور، محمد و علی‌خانی. ۱۳۸۰. زیستگاه و پراکنش خرس سیاه در استان هرمزگان. پروژه کارشناسی محیط زیست. دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس.

اعتقاد، اسماعیل. ۱۳۶۴. پستانداران ایران (جلد دوم). سازمان حفاظت محیط زیست.

قاسمی، صابر و همکاران. ۱۳۸۳. طرح بررسی وضعیت گونه‌های نادر گیاهی و جانوری استان هرمزگان. اداره کل حفاظت محیط زیست هرمزگان.

ضیایی، هوشنگ. ۱۳۷۸. راهنمای صحرایی پستانداران ایران، کانون آشنایی با حیات وحش فرهنگ نامه‌ی جانوران در ادب پارسی

لنتنامه دخدا

فرهنگ جامع مثل‌های فارسی

Blanford, W.T. 1875 Description of new mammalia from Persia & Baluchistan. Ann. Mag. Nat. Hist. (ser.4) 16 309-313
Blanford, W.T. 1877 The “Mambh” of baluchistan and Ursus pruinosisus, Blyth of Tibet, and on apparently undescribed tox from Baluchistan Bear Specialist Group (1996), Asiatic Black Bears. www.asiatic-blackbears.com
www.iucnredlist.org
www.wspa.org.uk

طرح‌سرمزمین PLAN4theLAND

گروه گردآوری:

لیلا مدریه، طاهر قدیریان، آذر صداقتی خیاط

طراح گرافیک: پویان محسنی‌نیا

صفحه آرا: حامد مشیری

ویراستار: سحر مازیار

پاسخگاری: تارا مختاری، علی گلشن، Dave Garshelis

شماره پی‌روژه: ((123)) (IRA/SGP/OP4/RAF/Y2/09/14)

تاریخ انتشار: فروردین ۱۳۸۹

آدرس: ایران – تهران – ۱۶۸۹۳۳۳۶۷

تلفن: ۲۳۸۳۲۸۹ (+۹۸۲۱)

www.plan4land.org | info@plan4land.org

طبیعت ایران، خرس سیاه آسیایی

صفحه آخر

لیست سرخ اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت (IUCN) در سال ۱۹۶۳ میلادی جهت نشان دادن وضعیت حفاظتی گونه‌های گیاهی و جانوری سراسر جهان به وجود آمد، این فهرست دارای ارزیابی خطر انقراض هزاران گونه و زیر گونه در جهان است. عکس جلد از David Blank

وضعیّت حفاظتی

خرس سیاه آسیایی در جهان

مِنقوض شدهٔ EX

گونه‌های باقی مانده در اسارت EW

سیاه

در آستانه انقراض CR

سیاه

در معرض خطر EN

سیاه

اسبب پذیر VU

سیاه

تهدید پذیر NT

سیاه

نگرانی کمتر LC

سیاه

اطلاعات کافی نیست DD

سیاه

وضعیت گونه ارزیابی نشده NE

حیات وحش ایران

خرس سیاه آسیایی

Asiatic Black Bear